

Svenska institutets remissyttrande avseende Nya regler om ansökningsförfarandet för vissa uppehålls- och arbetstillstånd (Ds 2025:18)

Svenska institutet (SI) ska enligt myndighetens instruktion:

- kommunicera om Sverige som ett attraktivt land att arbeta i för internationellt verksamma talanger och utländsk arbetskraft med efterfrågad kompetens
- främja Sverige som kunskapsnation genom att informera om svensk högre utbildning, forskning och innovation samt marknadsföra svensk högre utbildning i andra länder.

SI ingår därtill i regeringsuppdraget *Stärka samordning kopplat till Sveriges möjligheter att attrahera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft* (KN2024/00521 KN2023/001709).

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Svenska institutets yttrande

Att effektivisera och underlätta ansökningsförfarandet kan öka Sveriges attraktionskraft bland högkvalificerade internationella talanger, vilket i sin tur bidrar till vårt lands konkurrenskraft. SI välkomnar därför de föreslagna förändringarna vad gäller förenklingar i ansökningsförfarandet och möjligheten till en förlängd omställningsperiod vid arbetslöshet. Förslaget om att ett eventuellt byte av arbetsgivare endast kräver en anmälan till Migrationsverket, och inte en ny ansökan, är även det en effektiv lösning som bidrar till att stärka Sveriges attraktionskraft bland internationell högkvalificerad arbetskraft.

SI tillstyrker därmed:

- förslagen som innebär att arbetstillstånd inte längre knyts till en viss arbetsgivare eller ett visst slag av arbete, samt att anmälningsskyldighet införs vid byte av arbetsgivare eller arbetsuppgifter (avsnitt 7.2). Dessa förändringar bidrar till ökad flexibilitet och förutsägbarhet för internationella talanger och svenska arbetsgivare
- förslaget om förlängd omställningsperiod vid arbetslöshet från tre till sex månader för personer som haft arbetstillstånd i mer än två år (avsnitt 7.3). Detta stärker möjligheten till långsiktig etablering på svensk arbetsmarknad bland internationella talanger

- förslaget om att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd till 90 dagar (avsnitt 6.3). Denna förändring underlättar svenska arbetsgivares möjligheter att anställa internationella talanger.

För att attrahera internationell högkvalificerad kompetens krävs en enhetlig och tydlig process vid så väl omställningsperioder som vid byte av arbetsgivare. SI efterfrågar därför tydliga riktlinjer och utökade informationsinsatser från Migrationsverket kring den praktiska tillämpningen av anmälningsskyldigheten samt bedömningen av arbetsuppgifter, för att undvika osäkerhet och administrativa misstag.

Förslagets betydelse för Sveriges konkurrenskraft

Regeringen har uppdragit åt Arbetsförmedlingen, Business Sweden, Försäkringskassan, Migrationsverket, Statistiska Centralbyrån, Skatteverket, Statens servicecenter, Svenska institutet Tillväxtverket, Universitets- och högskolerådet och Verket för innovationssystem att i samverkan identifiera och adressera problem kopplade till att attrahera, etablera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft. SI:s bedömning är att de förslag i promemorian som myndigheten tillstyrker kan bidra positivt till Sveriges konkurrenskraft. Genom att förenkla regelverket och öka flexibiliteten för individer med arbetstillstånd, förbättras möjligheten att attrahera men också behålla kompetens i Sverige. Detta är särskilt viktigt inom kunskapsintensiva sektorer där internationell rörlighet är hög.

SI vill också framhålla att tydlig och lättillgänglig information om regeländringarna är avgörande för att Sverige, våra myndigheter och processer ska uppfattas som tydliga och transparenta. Vår bedömning är att arbetet inom ovanstående nämnda regeringsuppdrag kan bidra till detta.

I övrigt lämnar SI inga ytterligare kommentarer.

Beslut

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Madeleine Sjöstedt efter föredragning av Sara Djupsund, biträdande enhetschef för enheten för Talangattraktion och export. I den slutliga beredningen har stabschef Sofia Petersson samt enhetschef Douglas Washburn deltagit.